

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič
a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzerati petič
vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod
velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — —
Račun pri poštne Čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Srednjeevropska carinska unija pod vodstvom Nemčije? Po dunajskih informacijah se bosta Italija in Madžarska pridružili avstrijsko-nemški carinski uniji — S tem hoče Nemčija preprečiti Briandovo evropsko unijo

Dunaj, 11. maja. »Der Abend« objavlja naslednji dopis svojega berlinskega dopisnika:

»Z zanesljivo strani sem dobil naslednje senzacionalno obvestilo z izjavo, da je ta vest točna:

V Zenevi bo prišlo pri razpravi o avstrijsko-nemški carinski uniji do velikega presenečenja. Nemški zunanji minister dr. Curtius bo naslovil na madžarsko vlado popolnoma oficijelen in formalen poziv, naj se Madžarska pridruži avstrijsko-nemški carinski uniji. Enak poziv bo poslal avstrijski zunanji minister dr. Schober italijanski vladi. Budimpešta in Rim sta v načelu že pristali na to, da se odzoveva temu pozivu in se bodo

tozadevna pogajanja pričela že ob zasedanju sveta Društva narodov v Zenevi. Na ta način upa Nemčija zavrniti ugovore, ki se navajajo s francoske strani proti avstrijsko-nemški carinski uniji in nuditi dokaz, da ta unija ne predstavlja nikake nevarnosti. Po mnenju vodilnih berlinskih krogov pa ne pričakujejo, da bosta Francija in Mala antanta opustili svoj odpor. Nasprotno je Francija prepričana, da bi razširjenje avstrijsko-nemške carinske unije na Italijo in Madžarsko onemogočilo Briandov načrt evropske unije. Pričakuje se, da bo Briand, ki ima za seboj ves francoski parlament, storil vse, da onemogoči srednje-evropsko carinsko unijo.

Jasno pa je, da bo pristane Madžarske in Italije v veliki meri oteževal akcijo Francije. Zasedanje Društva narodov in evropske komisije bo pod takimi okoliščinami izredno živahno.

Henderson bo posredoval?

Berlin, 11. maja. Kakor zagotavljajo, se pričakuje važen preokret v vprašanju nemško-avstrijskega carinskega dogovora. Govori se namreč, da bo angleški zunanji minister Henderson pričel posredovalno akcijo.

Grčija ostane nevtralna

Atene, 11. maja. Grška vlada je na svoji sinočnji seji sklenila, da se desintereira na avstrijsko-nemški carinski uniji, ker v tej zadevi sploh ni prizadeta.

Madžarska proti avstrijsko-nemški carinski zvezi

Zanimive izjave grofa Bethlena — Madžarska se boji gospodarske premoči Nemčije

Budimpešta, 11. maja. Ministreki predsednik grof Bethlen je izjavil francoskemu novinarju Julesu Sauerweinu, ki se je mudil v Budimpešti, da doleži Madžarska še ni prijavila pristopa k avstrijsko-nemški carinski uniji in da tudi ni bila k temu povzvana. Madžarska proučuje to vprašanje s stališča svojega gospodarskega položaja, ki je zelo resen. Madžarska potrebuje tržišča za svoje kmetijske proizvode, predvsem za žito, ki ga izvažajo povprečno 6 milijonov etotov na leto, kakor tudi za svojo živino. Njeni naravni odjemalci so Avstrija, Češkoslovaška, Italija, in Nemčija. S Češkoslovaško nima pogodbe in v tozadevnih pogajanjih se pojavljajo težave, vendar pa ni nobene carinske vojne, čeprav ne obstaja normalno razmerje. Z Avstrijo se je posrežilo Madžarski vedno doseči zadovoljive pogodbe in prav sedaj se pripravlja zanimiv dogovor, na podlagi katerega bo Madžarska svoje kmetijske proizvode, predvsem 2 milijona stotov žita, zamenjala za avstrijske industrijske proizvode. Neposredna posledica nemško-avstrijskega carinskega načrta je dejstvo, da bo trgovinska pogodba med Madžarsko in Avstrijo sklenjena samo za eno leto. Za bodoče bo v primeru, ako se posreči nameravana carinska unija, odločilno vprašanje, ali bo na novem

gospodarskem področju prevladovala gospodarska politika Nemčije, ali pa bo zmagovala avstrijsko gospodarsko pojmovanje. Za primer, da bo dobila Nemčija premoč, je znano, kako težko je agrarnim državam oddajati svoje proizvode Nemčiji. Madžarski se doleži še ni posrežilo skleniti trgovinske pogodbe z Nemčijo in se medsebojni odnosi urejeni samo z dogovorom o največjih ugodnostih. Nemški izvoz na Madžarsko je narasel ter je v očitnem nasprotju s madžarskim uvozom v Nemčijo. Razen tega ne obstoja med obema državama noben veterinarski dogovor, ki bi omogočal izvoz kmetijske živine. Če bi ta načela prevladala v bodoči carinski uniji, bi se položaj Madžarske katastrofalno poslabšal. Možnost gospodarskih pogajanj z bodočo nemško-avstrijsko carinsko unijo bi obstojala samo pod pogojem, da bi se vodila v tej carinski zvezi trgovinska politika, ki jo je Avstrija izvajala doleži proti Madžarski.

Bethlen je končno izjavil, da ima vprašanje nameravane carinske unije nedogledni pomen za Evropo, ker bi osnovanje take velikega gospodarskega področja na kontinentu imelo velično privlačnost za agrarne države. Zato bo bližnja ženevska razprava odločilne važnosti.

Iz Španije

Paris, 11. maja. AA. Havas poroča iz Madrida, da je bivši predsednik vlade Berenguer izpuščen na svobodo, ker je vrhovni vojni svet mornarice ustavil postopek proti njemu. Vlada pa je uvedla preiskavo proti bivšim ministrom v vladi: Prima de Rivera, ki so bili »volteni v alero s tobačnim monopolom v Tetuanu in Melilli, kjer je bil takrat monopol za tobak poverjen finančniku Marnu.

Paris, 11. maja. AA. Poročajo iz Viga v španski provinciji Galicija, da so tam objavili načrt ustave province Galicije, ki je napisan v galicijskem jeziku. Jezikovno je proglas sestavljen seminar za galicijske študije, v katerem so odlične osebe galicijske province. Ta načrt zahteva svobodo za špansko Galicijo v okviru španske federalne republike s španščino in galiciščino kot uradnima jezikoma in obema zastavama.

Madrid, 11. maja. Državni tožilec je vložil obtožbo proti bivšim sodnikom Primo de Riveru, češ, da so protizakonito oddali tobačni monopol v Centi in Melilli.

Madrid, 11. maja. AA. List »El Debate« poroča, da bo vlada brzkone ukinita za nekaj časa terminsko trgovino na španskih borzah.

Carigrad, 11. maja. AA. Trocki je prejel od katalonskega predsednika, polkovnika Macie tole brzojavko: Izdajanje potnih listov je bilo izredno pridržano španski vladi. Zato obžalujemo, da ne moremo ugoditi Vaši želji, čeprav bi to odgovarjalo naši gostoljubnosti in naši iskreni simpatiji za politične izgnance.

Briandova kandidatura

Paris, 11. maja. Danes popoldne bo deputacija parlamentarne posla Brianda in mu oficijelno ponudila kandidaturu za predsednika republike. Kakor se zatrdjuje, bo Briandova odločitev odvisna od stališča, ki ga bodo zavzeli radikali. Nacionalistični listi ogorčeno nastopajo proti Briandovi in ga označujejo za sovražnika Francije in izdajalca, ki je prodal Francijo Nemčiji. Kljub tej gonji pa je že več kot gotovo, da bo Briand izvoljen z veliko večino.

Smrtne obsodbe v Indiji

Rangoon, 11. maja. Izredno sodišče v Pyawon je proglašilo sodbo proti obtoženemu zaradi spora v tahravadyskem okrožju. 15 obtožencev je bilo obsodjenih na smrt, 56 pa na dosmrtno izgnanstvo. 24 obtožencev je bilo oproščenih.

Kongres zveze

čsl. in jugosl. lig

Praga, 11. maja. Včeraj se je vršila glavna skupščina Zveze češkoslovaško-jugoslovenskih lig v CSR. Glavni tajnik sekcijski svetnik Beringer je poročal o delovanju lig v preteklem letu. O delovanju Strossmayerjeve biblioteke v Pragi je podal poročilo prof. dr. Karel Paul. Za predsednika je bil ponovno izvoljen minister dr. Milan Hodža, za podpredsednika pa praški šupan dr. Karel Baza, univerzitetni profesor dr. Matija Murko in narodni poslanec Jan Petarek.

Novi nam dunavske banovine
Beograd, 11. maja. S kraljevim ukazom je imenovan za bana v Novem Sadu Milan Nikolić, vrhovni inšpektor predsedništva ministrskega sveta.

Povratak finančnega ministra
Beograd, 11. maja. Davi se je vrnil iz Pariza finančni minister dr. Švrtljuga.

Odlična čehinja v Ljubljani Slovenkam in ženskim društvom za vzor

Ljubljana, 11. maja. Gospa Ružena Černa, ustanoviteljica in predsednica Zveze češkoslovaških gospodinj, neumorna narodnogospodarska organizatorica, izvrstna predavateljica in gospodinjica pisateljica, je dospela v Ljubljano k svoji hčeri, gospi Olgi, soprog češkoslovaškega konzula, g. ing. Josipa Ševčika.

ing. Žižko. Prirejati so bili nato štirje gospodinjinski shodi, ki so dosegli velik moralni uspeh in so na njem poročale najboljše strokovnjakinje. Na 5. shodu je bil sprejet predlog gospe Černe, naj se združijo gospodinjice v veliko organizacijo gospodinjinskih društev v č. sl. republikah, da dosežejo tako vpliv v vladi in občinah pri akcijah, ki se tičejo domačega gospodarstva in rodbine. Delo gospodinjstva naj se smatra za poklic.

Predlog je bil navdušeno sprejet. »Zveza češkoslovaških gospodinj« se je ustanovila in njena predsednica je g. Černa. Dames šteje ta Zveza 50.000 članic. Vlada in mesto Praga popolnoma priznavata važnost ogromne organizacije Zveze ter jo podpirata moralno in gnotno. V Zvezi je »Preizkusni urad za domače gospodarstvenje«, ki po strokovnjakih in gospodinjah preizkuša praktično vse pomočne aparate, stroje, orodja l. dr., ki se uporabljajo v gospodinjstvu in gospodarstvu ter izjavlja, ali jih smatra za res dobre, praktične in po ceni vredne ali ne. Ako so istinito koristni, jih označi s svojo značko: »Začetnicami besede« »Ustredi č. sl. hospodyn«, UCH v trikotniku.

Te izjave potem v svojem glasniku objavlja s sliko, popisom in priporočilom. Značka je gospodinjstvom jamstvo, da kupuje dobro reč domačega izvora in da ne razmeta denarja brezplodno.

Tudi to je zasluga g. Černe. Napisala je vrhu tega mnogo brošur in knjig za gospodinjice, med katerimi naj omenimo le dve: »Božično drevesce« in »Kuharska abeceda«.

Razpisali smo se obširneje v plodnem delovanju te žene v domovinu, da imajo čehi tudi izredno sposobne žene in da so č. sl. ženska društva zelo važna in zelo ugledna v kulturnem, socialnem in narodnogospodarskem faktoru.

Naj se vzgledujejo Slovenke in njih organizacije!

Zveza skavtov

Beograd, 11. maja. AA. Včeraj je bila v dvorani Rdečega križa plenarna seja glavne uprave zveze skavtov. Seje so se udeležili starešina skavtov dr. M. Popović, starešina glavne uprave gg. dr. Ivančič in M. Dj. Radosavljevič, člani gg. direktor Miladinović, Zdravčević in drugi. Zveza so zastopali delegati savske, dravske, primorske, varške, moravske in beogradske župe. Plenum je ugotovil enotnost skavtskega pokreta v vsej državi. Sprejeti so bili sklepi o enotni obleki in o delu v posameznih župah. V načelu je bilo sprejeto, da se osnujejo šole za vodje. Plenum je nadalje določil uniformo in znake. Posebno se je debatiralo o potrebi taborenja skavtov posameznih banovin v krajih druge banovine. Razpravljali so tudi o predlogu, da bi se naši skavtski reprezentanti udeležili prvega vseslovenskega skavtskega tabora pod pokroviteljstvom predsednika Masaryka od 27. junija do 3. julija t. l. v Pragi. S seje so bile poslone pozdravne brzojavke Nj. Vel. kralju ter ministrstvu notranjih zadev in prosvete, ki sta potrdila pravila zveze. Uprava zveze je posebno naglašala potrebo vzajemnega sodelovanja z vsemi podobnimi organizacijami v naši državi. O vseh sklepih je bil sestavljen in podpisan poseben zapisnik.

Šahovski turnir na Bledu

Veliki mednarodni šahovski turnir na Bledu je končno zasiguran. Te dni je zdraviliška komisija na seji sklenila prispevati 100.000 Din in tekmovalcem plačati tudi vso oskrbo. S tem bo omogočen turnir, ki bo za Bled velike važnosti, zlasti iz tujsko-progno vidika. Na turnir bodo povabljeni vsi svetovni mojstri, pa tudi vsa mlajša garda, tako Sultan Khan, Khasdan, Flohr, Stoltz in naš mladi mojster Vasja Pirc iz Maribora. Pričakovati je udeležbo vseh znamenitih mojstrov, ker so nagrade razmeroma visoke. Turnir se bo vršil v avgustu.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 22.83, Berlin 13.5175—13.5475 (13.5325), Bruselj 7.9005, Budimpešta 9.914, Curih 1093.5—1096.5 (1095), Dunaj 798.4—801.4 (799.9), New York 56.61—56.81 (56.71), London 275.97—276.77 (276.37), Pariz 221.17—223.17 (222.17), Praga 167.91—168.71 (168.31), Trst 296.46—298.46 (297.46).

INOZEMSKÉ BORZE

Curih, 11. maja. Beograd 9.134, Pariz 20.285, London 25.23375, New York 518.85, Bruselj 72.15, Milan 27.165, Madrid 53.50, Amsterdam 208.50, Berlin 123.58, Dunaj 73.05, Sofija 3.76, Praga 15.37, Varšava 58.20, Budimpešta 90.5125.

Proslava rumunske neodvisnosti

Velike svečanosti v Bukarešti — Parada vojaških čet ob navzočnosti kralja Karola

Bukarešta, 11. maja. AA. Tradicionalna revija čet, ki se je vršila včeraj ob obletnici rumunske neodvisnosti, je bila letos posebno svečana, ker je bila to prvič velika parada pred kraljem Karolom. Obenem je bila proslavljena tudi stoletnica organizacije rumunske vojske in svečana izročitev novih zastav polkom. Večinske množice ljudi, ki so napolnile ceste, po katerih je korakalo vojaštvo, so navdušeno vzvikale kralju. Defile čet je bil v navzočnosti kralja Karola, ki je bil na konju. Defileju so prisostvovali tudi

prestolonaslednik Mihail in maršal Averescu in Prossano. Komandant parade je bil princ Nikolaj. Defileja so se udeležile vse vrste orožja, dočim so eskadrile letal krožile nad mestom.

Revije so se udeležili člani rumunske vlade, diplomatski zbor, vojaški atašeji in drugi odličniki.

Paris, 11. maja. AA. Jugoslovenski poslanik v Parizu dr. Spalajković in vojaški ataše sta se včeraj dopokline udeležila službe božje o priliki proslave neodvisnosti Romunije v tukajšnji rumunski cerkvi.

Preganjanje hrvaščine v Istri

Italijska agitacija v istrskih cerkvah — Škof dr. Fogar proti fašističnemu kaplanu

Trst, 11. maja. »Popolo di Trieste« poroča v nekem dopisu iz Kopra, da so v zadnjem času voditelji fašističnih organizacij uvedli akcijo, ki stremi za tem, da se šola uka deca, vpisana v fašistične mladinske organizacije, zlasti pri »Ballili«, poučuje v italijanskih molitvah in italijanskem petju. Kaplan »Ballile« že več tednov služi mašo in pridiguje v italijanskem jeziku v raznih podeželskih cerkvah v okolici Kopra. Zadrževal je tudi, naj mu odpro cerkev v Krkavcih, da bi tudi tam služil mašo za fašistične »Ballile« in da bi jim pridigal v italijanskem jeziku. Župnik se je temu upel,

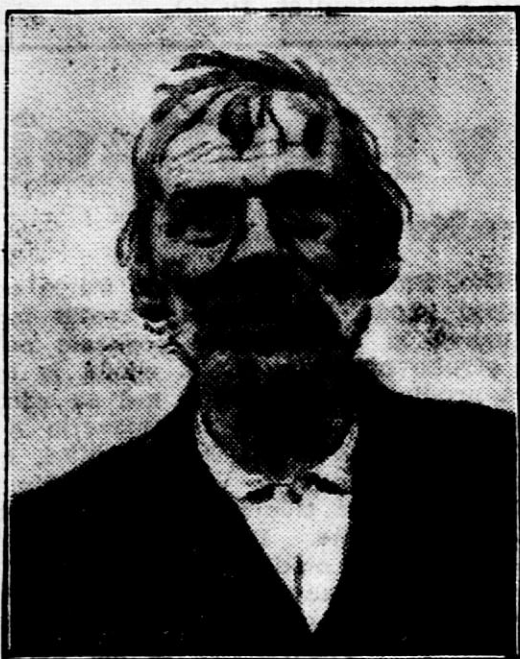
nakar je ballijski kaplan protestiral pri škofijskem ordinariatu v Treutu. »Popolo di Trieste« se zgraža nad tem, da je tržaški škof dr. Fogar zavrnil to pritožbo, naglašajoč, da ne more dovoliti balliskemu kaplanu maševanja v Krkavcih tako dolgo, dokler fašistične organizacije ne dajo cerkvi jamstva, da se bo mogla nemoteno vršiti služba božja tudi v hrvaškem jeziku. Iz tega pisma škofa dr. Fogarja je razvidno, da fašisti v Krkavcih ne dopuščajo molitev v hrvaškem jeziku, čeprav je tamotnje prebivalstvo izključno hrvaško in ne razume niti besedice italijanski.

Praznik pri Jurčičevih na Muljavi

Veseli bogato obdarovane Jurčičeve rodbine in ganljiva zahvala plemenitim darovalcem

Ljubljana, 11. maja.

Toliko so nam darovali čestitice pred 50 leti umrlega pisatelja Josipa Jurčiča za njegovega sivolasega brata Antona in njegovo številno družino, da bi bilo nemogoče vse zavojke vzeti s seboj na železnico. Povabili smo torej našega prijatelja g. špediterja Rajka Turka, naj gre z nami na Muljavo. Zgolj zato smo, kakopak g. Rajka prijazno povabili, da bi nam delal druž-

Jurčičev brat Anton

bo. Škoda, da je bil zadržan, a hvaležni smo mu bili tudi za njegov hitri avtomobil in zadovoljni z njegovim spretnim šoferjem. Predno smo se odpeljali, nam je še g. Josip Ivančič, trgovec z manufakturne in konfekcijske v Selenburgovi ulici, poslal za starčka Antona novo lepo temno modro obleko, seboj pa nismo mogli več vzeti velikega zavojka z igračami za otroke, ki jim je Josip Jurčič stari stric in nam jih je poslal na ugodno tržnico. Ant. Krisper z Mestnega trga, ki je vedno med prvimi, kadar gre za dobro delo. Tudi danes smo se dobili dva stotaka in sicer od Jurčičevega intimnega prijatelja, bivšega ministra in župana g. Ivana Hribarja in od veleindustrijalca g. Dragotina Hribarja, tako da so dobrosrčni čestitice pisateljevi darovali 5410 Din v gotovini in 9 velikih zavojkov z obleko, slaščicami, perilom, kavo, keksi in drugimi za hišo potrebnimi stvarmi, ki so tudi vredne vsaj 3000 Din.

V Ivančni gorici ob stiškem kolodvoru smo si najprej ogledali prekrasno »biblioteko« v kleti g. Antona Rojca, ki slovi, da producira najboljši brinovec, slivovko ter najučinkovitejša likerje za bolezni želodca in tudi za dame, ki se radi posladkajo. V tej biblioteki je vzel g. Rojec z nepreglednih polk, ki so polne najzgodnejših steklenic, zelenko brinjevca, da se bo z njim krepčal onemogli starček Anton. Potem smo pa šli z g. Rojem v hranilnico in posojilnico, kjer smo naložili 4660 Din ta-

ko, da bo Anton Jurčič dobil vsakega 14 dni 150 Din.

Na Muljavi se nam je godilo kakor na južnem tečaju kapitana Scotta, ko je odkril južni tečaj, pa je našel tam že Amundsenovo zastavo. Mi smo pa na Jurčičevem domu našli gospo dr. Šerkovo in gđ. Vidmarjevo iz Ljubljane ter go. šolskega upravitelja Vrbiča iz Stične, ki so Jurčičevemu bratu v imenu Splošnega ženskega društva in Kola Jugoslovenskih sester prinesle za 300 Din živil in 500 Din gotovine. Hudo zamalo se nam je zdele, da so nas prehitale, a prvič so imele dober namen, drugi pa morajo imeti dame povsod prednost. Sploh je bila sobota na Jurčičevem domu dan sreče. Boter Jurčičevih malih dvojčkov Cirila in Metoda notar g. Zevnik iz Višnje gore, je bil tudi na obisku in kakopak ne prazen, saj vedno stori svojo tolovsko dolžnost s slaščicami, kavo, figami in cigarami. Še več! Banaka uprava je nakazala lokalnemu odboru za popravilo Jurčičevega rojstnega doma na posredovanje predsednika glavnega odbora, prosvetnega šefa g. dr. Lončarja, 5000 Din, tako da je lokalni odbor, ki je hišo rešil pravzaprav iz ruševin, s to svoto dolg za popravilo hiše menda vsaj v glavnem poravnal.

Očku Antonu smo izročili seleno hranilno knjižico in ostane vsote, ki smo jo nabrali, njegova žena Ana, ki je kljub svoji starosti premagala bolezen in je zopet na nogah, je dobila kave in slaščice, otroci so padli po pomarančah in kekljih, gospodar France in njegova žena Angelica se pa soka zahvaljevala za darove, češ, da oče še svoj živ dan ni bil tako bogat, kakor je sedaj s pomočjo dobrih arc. Jurčičev brat sam, ki je pa postal že zelo slaboten, saj ga je potrolo težko delo 84 let dolgega življenja, se je pa le smehljaj in se zahvaljeval, češ, naj vsem sporočimo, da se vsem dobrotnikom zahvaljuje strahotno lepo, ker tako lepo skrbje zanj, samo toplo očejo bi še rad, ker ga rado zebe. Možiček bo seveda dobil najtoplejšo očejo za stotaka, ki smo ju dobili davi od obeh gospodarjev Hribarjev. Drugih skrbni možiček nima in le vsakega tujca sprašuje v akrobah, kaj bo z grobom slavnega brata, ko zasujejo pokopališče sv. Krištofa. Dame so ga potolažile, da prenese kosti k sv. Križu, mi smo pa dejali, da bodo gotovo pustili vse naše slavne moše pri miru in jim v parku, ki nastane pri sv. Krištofu, postavijo lepo kapelo. Z največjo spoštovitostjo in skoraj bi rekli s pobožnostjo je sprejel gospodar France veliko povečano fotografijo Franketovega portreta mladega Josipa Jurčiča, ki ga je stari Anton takoj spoznal in pozdravil z blaženim smehljajem, da ni mogel od slike, ko je visela na steni.

Vse družini smo pozeleli srečo in zdravje, potem pa hiteli proti Ljubljani z zavestjo, da so storihi darovalci zopet veliko dobro delo in na najplemenitejši način počastili spomin pisatelja in slavnega urednika našega lista Josipa Jurčiča.

čas (mesec), vsoto prometa, tarifno postavko, stopnjo skupnega davka v odstotkih in vsoto davka.

Zoper vse one davčne zavezanice pa, ki se izbranega načina plačevanja ne bi točno držali, se bo postopalo po čl. 138 zakona o neposrednih davkih (kaznen od 50 do 500 Din) a razen tega bo davčna uprava izvršila obračun, kakor bo nji najprikladnejše.

Iz gledališke pisarne

DRAMA
Ljubljanska drama vprižori jutri Klubundovo igro treh: XYZ z gđ. Mašo Slavčevico ter gg. Jan, Železnik in Lipah za abonma reda E.

V sredo se ponovi poslednjič v letošnji sezoni francoska veseloligra Življenje je lepo. Red D.

Korošci v naši drami. Na praznik v četrtek dne 14. t. m. bodo gostovali v dramskem gledališču člani gledališkega odra v St. Jakobu v Rožu na Koroškem. Vprižore Sket-Spicarjevo narodno igro Miklova Zala. Začetek točno ob 15. uri. Cene ljudske in so že v predprodaji pri dnevnih blagajni.

Jutri se ponovi zadnjič v tej sezoni Charpentierova opera Luiza z g. Gjungevac-Gavellovo v naslovni partiji. Očeta bo pel prvič v letošnji sezoni zveni basist g. Križaj. Ostala zasedba kot pri premijeri. Dirigent g. Neffat. Predstava se vrši za abonma B.

OPERA

V sredo se ponovi zabavna opereta Oj ta prečestnata ljubezen z gg. Poličevico, Kogejcovo, Ramakovo ter gg. Ivčičem, Pačkom, Janikom in Povhonom v večjih ulogah. Dirigent dr. Švara. Predstava se vrši za abonma reda A.

Večni mornar pred leti izjemno uspešna ter zelo priljubljena Wagnerjeva opera se vprižori na našem odru tokrat tega tedna Zasedba glavnih partij bo nova, zelo zanimiva. Naslovno in glavno moško partijo bo pel g. Primožič, Senta, prvič ga. Thierryjeva. Dirigent bo mladi, mnogo obetajoči dr. Švara.

Brez žalitve.

- Kaj bi storil, če bi ti rekel, da si osel?
- Tožil bi te.
- Kaj pa če bi si samo mislil?
- Nič. Misel ni tožljiva.
- Torej si pa samo mislim.

Starčevo stanje

Ljubljana, 11. maja.

Včeraj se je pripetila na igrišču Primorja va med nogometno tekmo Hašk-Primorje precej težka nesreča, katere žrtev je postal zagrebški sportnik, Haškov vratar Stojan Starc. Levo krilo Primorja Uršič je drvel z žogo proti Haškovega gola, ki je bil resno ogrožen. Vrtar Starc je opazil nevarnost in vrgel se je v zadnjem hipu Uršiču pod nogo. To smelost je drago plačal. Režil je sicer Haškov gol, sam pa je dobil brco v glavo. V silnem startu se Uršič seveda ni mogel ustaviti, v zadnjem hipu je sicer skočil preko vratarja, toda z eno nogo ga je veseno zadel v senco. Starc je nezavestno obeljal na igrišču. Skušali so ga takoj z umetnim dihanjem obuditi k zavesti, ker se jim pa to ni posrečilo, so ga morali s igrišča z avtomobilom odpeljati v bolnico. V bolnici se Starc še dolgo ni zavedel in zvečer so se po mestu že začele širiti vesti, da je mladi sportnik poškodbi podlegel. Ta vest je šla od ust do ust in se je trdovratno vzdrževala, čeprav so jo v bolnici odločno demantirali.

Tudi davi je še vse mesto govorilo, da je Starc umrl. V naši redakciji je vse dopoldne pel telefon, vse je povpraševalo, če je Starc res umrl. Kakor smo se informirali, se je Starčevo stanje že izboljšalo, ranjenec se že zaveda in tudi govori. Zdi se, da si je nekoliko pretresel možgane, kajti zapustil ga je spomin in ne more se spomniti, kako se mu je nesreča pripetila. Zdravniki so mnenja, da bo Starc okrevljal. Zeleti bi bilo, da nezgoda za mladega in simpatičnega sportnika, ki je vrh tega še Slovenec, ne bi imela resnejših posledic in da bi čimprej okrevljal.

G. dr. Guzelj je izjavil, da je bilo Starčevo stanje včeraj sicer precej težko, češ, noč in danes se je pa tako zboljšalo, da bo mogel g. Starc najbrž že čez 5 dni zapustiti bolnico. G. Starc leži v Leončiču in zdravniki so strogo prepovedali posetiti ga, ker mora imeti bolnik mir, da bo čimprej okrevljal.

Dijaški koncert

V soboto zvečer je suplent (vprikrat sem čital ta groteskni naslov na plakatih) g. Ivan Repovš priredil v Uniju dijaški koncert, pri katerem je sodelovala pojoča in igrajoča mladina menda vseh ljubljanskih srednjih šol in glasbenih zavodov. Šolskemu pev. zboru in orkestru drž. klasične gimnazije so poleg drugih prisločili na pomoč v odlični in veliki meri pevci iz obeh učiteljskih orkestru konservatoristi člani Onk. dr. Sloge itd. G. Repovš je bilo do tega, da je postavil čim največ mladih ljudi na oder, s čimer si je seveda delo smatno olajšal, pa zmanjšal s tem tudi čistost in umetniško odtehtanost podanih del. Po drugi strani pa je seveda velika množina mladine na odru povzročila veliko množino publike, sošolcev, staršev, sorodnikov itd. v dvorani in je bil na tak način namen koncerta: nabava muzikalnega materiala in podpora revnim dijakom čimnajbolj dosežen. Ni šlo tedaj v prvi vrsti za umetnost, o kateri tudi z ozirom na kratak čas priprave, ne baš ambiciozen program itd. ne kaže prerigorozno soditi. Mladina se je glasbeno javno udeleževala in to s veseljem in navdušenjem, kar je vendarle pozitivna dobrina in hvalevredno dejanje.

Naj o programu in izvajanju govorim par odkritostnih stavkov.

Prvi del koncerta je obsegal pet kompozicij za priklonistični orkester, katerega sestav mi ni bil prav jasen. Poleg kompletnih, zelo gosto zasadenih godal, lesa in metala ter tolkal, se vrh vsega klavir in menda harmonija. Najbrž je to razširjen salonski orkester. Repovšev program nam je še več al manj znan. Na vsak način je treba iz njega v bodoče izločiti stvari, kot je n. pr. potpuri iz opere »Carmen« Bizeta nesrečno pomešan z Ed. Straussovimi valčki. Ta kos spada v kavarno in ne v koncertni oder, F. E. (ne C. E.) Bachovo »Pomladno prebujenje« je boljše, no, sila preigrano. Dvočkov Valček op. 54 je lep le za godalni kvartet ali sploh godala in v pravem tempu, Parnov »Internecio« je, ako je lepo nastudiran, dober kos, Fetrasova koračnica se pa lahko končno umakne drugi. Ako že morajo biti venčki in marši, zakaj ne domači? Dr. Čerin ima takih del na lažbo in par sto procentov bolj umetniških ter hvaležnih. Mladi orkestrski so igrali koračnico, no, dirigentu so uha-jali radi iz rok, kar seveda ni kakovostna nesreča. V bodoče mora dirigent pač bolj gledati po njih, kot v note. Mladinski zelo številni zbor, je zapel sedem malih pesmic in to zopet s spremljevanjem istega občirnega orkestra. Tem malim, drobnim, 8 taktnim pesmicam tak masiven orkester s »pavkami« in trobentami vzame vso nežnost, ves dar, pa tudi nasprotje njihovega duha. Deset, dvajset pevčkov in prav malo klavirja — (ako že ne gre drugače) — pa bi bil efekt mnogo silnejši. In pa te pesmice! Saj imamo največjši, sodobnih mladinskih stvari na izbiru in mladino, povrh še srednješolske, je vendarle treba umetniško vgrajati in to čim najbolj sodobno. Sicer pa — a. pr. Bajkovo »Pevsko šolo« na klopi in proč z mehničnima metodama petja!

Vilek koncerta v vsakem oziru je bil nastop nadobudnega mlada nadarjenega violinista - konservatorista Uroša Prevoršaka, učenca prof. Slajsa, ki ga je spremljal konservatorist Marjan Lipošček. Zaigral je Preludij in Allegro Pugnani - Krejlerjev prav izvrstno s gladko tehniko in umetniško ambicijo. Zal, da kljub neskončnim aplavsom ni hotel ničesar dodati. Ogromni mešani zbor, ki se je k orkestru pojavil po pagzi na oder, je odpel dve duhovni pesmi Klemenčiča in Premra, štiri majhne a capella pesmice »V snegu« (mo-

ja), »Na Gorenjskem je hneto« ter »Zdravica (mar. Hubad) in »Dobra žena« (Vodopivec) — o mladini ne baš primernih tekstih nekaterih pesmi bi se dalo še govoriti — ter zopet z orkestrom mnogokrat slišani zbor cigánov iz Jenkove »Vračar«. Premnogostevilni in z otroškimi, deškimi, dekliškimi, mladinskimi in skoro že odraslimi glasovi pomešani zbor je nekoliko oviral blaglasnost, dinamično in ritmično točnost, in bi prav gotovo bilo vse to z manjšim, izbranim in dobro uvečanim zborom dovršenejši. Ni pa bil to, kot še uvodoma rečeno, glavni in edini namen — saj umetnosti se bomo navzili v ponedeljek pri koncertu češke Filharmonije — vse drugo pa je bilo v polni meri doseženo. Publike zelo mnogo, simpatičnega, neskončnega odobravanja kar celo preveč. G. Repovš je treba k srečnemu in krepkemu uveljavljenju le čestitati!

Na grobu kapitana Šircija

Ze prvo nedeljo po pogrebu bivšega šbirskega dobrovoljca kapitana Josipa Šircija se je hotel napotiti znani Petrovičev kvintet v Mokronog, da bi zapel na njegovem grobu nekaj žalostink, pa je bil nujno zadržan in tako so odšli pokojnikovi tovariši iz Sibirije sami na grob ter položili k mnogim drugim še svoj venec. Včeraj se je pa odpeljal kvintet s tremi sibirskimi tovariši pok. kapitana Šircija v Mokronog, da počasti njegov spomin zdaj, ko mu cveto na preranem grobu že prve pomladne rožice.

V Mokronogu, v tem krasnem kotičku naše Dolenjske, je sprejela pevce in sibirske dobrovoljce nadvse prijazna in gostoljubna rodbina širom Slovenije znanega trgovca g. Srečka Šircija, brata pokojnega kapitana. Z rodbino so odšli pevci in pokojnikovi tovariši na pokopališče, kjer se je bilo zbralo že mnogo domačega občinstva, ki je komaj čakalo, da zadoni krasno petje. Kvintet, ki se je proslavil že v Berlinu, kjer je pel za gramofonske plošče, je zapel »Ušliši nas Gospod« in »Oj Doberdob« s tako globoko čustvenostjo in tako prekrasno, da so marsikomu pritekale solze v oči.

Slovo licejk od sošolke

Ljubljana, 11. maja.

Včeraj dopoldne so pasanti in prebivalci tistih žalostnih ulic, ki vodijo iz bolnice na pokopališče, videli pogrebni spreved, kakršnega Ljubljana še ni doživela. Licejke so spremile na poslednji poti svojo tovarišico - šestsoško, ubožico Mileno Borštnikovo, eno najnadarjenjših učenk Mestne ženske realne gimnazije, ki ji je v petek ponoči stroga sestra Smrt zatisnila bedne oči, prekrizala idealne življenjske načrte in obenem odrešila sirotnega zemeljskega življenja. V soboto dopoldne so součence izvedele, da dobre Milene ni več in da njeno od bolečin izglodano trupelce čaka v kleti bolnišnice mrtnašnica na trpko zadnjo pot v tistem vegastem črnem vozu, v katerem samo najzaprtejšenejši siromake — krsto na krsti — spravljajo v skupen grob k večnemu počitku. Zakaj Milena že dve leti ni imela očeta in njena mameha je uboga žena skoro brez sredstev... Pa so se šestsoške, ki so imele talentirano in mirno Mileno zelo, zelo rade in še slutile niso, kako bedno živi, saj ni nobeni nikoli potvrdila, dogovorile s svojo razrednico, g. pro. Vrbovčevu, da bodo same poskrbele, da bo imela njih nesrečna tovarišica skromen, zato pa tem lepši, priširnejši pogreb.

Tako se je tudi zgodilo. In v solnčen majski dopoldan je včeraj 300 žalostnih deklet spremilo Mileno v njeno tiho, večno domovanje. Bile so razen pokojnične mamehe in stare tete pa 10 profesorjev edine udeležence pogreba. Drobno krsto so obsole s cvetjem in solzami, g. katehet je molil za pokojno ubožico, g. direktor Jug pa je spregovoril ob odprtem svezem grobu iskreno občuteno poslovlilno besede, obljubljačji dobri, sirotni Mileni, da je tovarišice nikdar ne bodo pozabile in da bo njen tesni grob, katerega se je skrila njena velika bolest in beda, vsekdar hčej-kam svet in drag.

Zbogom, ubožica Milena!

Naš Aeroklub na zagrebški razstavi

Priprave za veliko letalsko razstavo v Zagrebu so končane, tako da bo v četrtek 14. t. m. ob 10. uri svečana otvoritev prve letalske razstave na Balkanu vobče.

Cilj razstave je propaganda naše nacionalne aviacije, tako da je tudi značaj celotnega aranžmana razstave propaganden, da bi se mogli najširši sloji našega naroda orientirati v najmodernejših pridobitvah današnje tehnike.

Na razstavi bo zastopana ne le domača vojna aviacija, ki bo imela svoj poseben oddelek, temveč tudi civilna aviacija: vse domače tvornice letal in domači konstruktorji, poleg tega pa Aeroklub, Društvo za vazdušni saobračaj, Udrženje rezervnih avijatičar, kakor tudi nekatere inozemske tvornice.

V zvezi z razstavo priredi Aeroklub v Zagrebu tudi dva letalska meetinga. Ob tej priliki bo izvršen svečan krst treh zagrebških letal, program meetinga pa bo izpopolnila naša vojna avijatika. Drugi dan, t. j. 25. maja, pa se vrši internacionalni meeting, ki se ga poleg domačih sportnih letal udeležijo tudi cela vrsta inozemskih letalcev in to iz Anglije, Francije, Nemčije, Italije, Čehoslovaške, Poljske, Avstrije itd. Iz same Anglije prileti na tekmo ca. 10 letal z njimi dva najboljša angleška akrobata. Po dosedanjih prijavah bo skupna udeležba inozemskih letal dosegla 20. Iz naše države bodo sode-

lovali sportni avioni naših Aeroklubov iz Beograda, Sarajeva, Zagreba in Ljubljane, tako da bo tekma za srebrni pokal gotovo zelo ostra. Po programu tekem se bo borba vršila v sledečih treh panogah: 1. Pristanek v krogu, 2. Tekma v hitrosti na trikotniku v skupni razdalji 3x24 km 375 m, 3. Akrobacije.

Da bi bilo mogoče posetiti razstavo in meetinga čim širši publiki, je prometno ministrstvo odobrilo 50% popusta na vseh državnih železnicah. Legitimacije se dobe po 3.— Din pri »PUTNIKU«.

Beleznica

KOLEDAR

Danes: Ponedeljek, 11. maja 1931, katoličani: Mamert, pravoslavni: 28. aprila, Ljerk.

DANAŠNJE PRIREDITVE

Drama in opera zaprti.
Kino Matica: On in njegova sestra.
Kino Ideal: Tri strasti.
Koncert praeke filharmonije ob 20. v Uniju.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Sušnik, Marijin trg; Kuralt, Gosposvetska cesta.

Težak karambol

Kranj, 11. maja.

Na cesti med Kranjem in Naklom se je smoti pripetil težak karambol med tovornim avtomobilom in avtobusom, ki siicer ni zahteval človeških žrtve, pač je pa materialna škoda precej velika. Okrog 20. je vozil poltovorni avtomobil znamke »Fiat«, last mesarja Ostermana iz Naklega pri Kranju proti Kranju. Sofiral je Majnik iz Kranja, z njim so se pa vozili trije njegovi prijatelji. Družba se je vračala iz Marinkove gostilne v Naklem in je bila precej dobre volje. Šofer je vozil brez luči. Tržiški avtobus je istočasno privozil iz Kranja proti Tržiču. Sredi ceste, kakih 20 metrov od gostilne »Kronec«, je prišlo do usodnega karambola. Majniku je močna luč tržiškega avtobusa očividno vzela vid in namesto, da bi zavil na desno, je zavozil naravnost na sredo ceste ter se z vso silo zaletel v avtobus. Karambol je bil tako silen, da je poltovorni avto popolnoma zmečkalo in ga razbilo, vsi štirje potniki pa so zleteli v velikem loku kakih 10 metrov daleč iz avtomobila na travnik, k sreči se jim pa ni pripetilo nič hudega. Edino Majnika so drobci šipe nekoliko obrezali.

Tovorni avto je obeljal na cesti. Hladilnik in motor sta popolnoma zmečkana, šipe razbite, kolesa zvita in strta. Na avtobusu ni bilo veliko škode in je lahko nadaljeval vožnjo proti Tržiču. Orožniki v Kranju so uvedli preiskavo. Nesrečo je baje zakrivil Majnik.

Hitro izsledeni vlomilci

Sv. Jurij ob južni železnici 10. maja.

V noči od 1. na 2. t. m. so dotakrati še neznani tatovi vlomili v trgovinske lokale tukajšnjega trgovca g. Antona Fedrana in mu odnesli raznega blaga za vrednost okrog 15.000 Din. Drzni vlomilci so ves plen zavlekli in skrili v kozolet g. Urlepa v Lokačih. Od tam so hoteli blago naslednje noči odnesti, a so pobegnili, ker so bili zasledeni.

Vrlo orožništvo tukajšnje orožniške postaje je šlo takoj na delo. Posebno se je zahvaliti komandirju g. Cvetkoviču in naredniku g. Čopiju, da so bili zlikovci kmalu razkrinkani. Orožnika sta s tako spretnostjo zasledovala vlomilce, da se jima je že po nekaj dnevih posrečilo s pomočjo dveh celjskih orožnikov priti dva vlomilca in pa žensko, ki je ukradeno blago razpečevala. Izsledila sta tudi večji del ukradenih predmetov, ki bodo vrnjeni lastniku, tako da ta ne bo trpel občutnejše škode. Vestnosti in spretnosti naših orožnikov gre vsa hvala.

Vampirski morilec

Banja Luka, 10. maja.

V Prijedoru pri Banja Luki se je zgodil strahoten zločin, ki spominja na Kirtlenova grozodejstva. Opuščeni opančarski pomočnik Alija Halilbašić je prišel v petek zvečer k bivšemu svojem gospodarju, opančarju Petru Kraguljeviču, in zahteval od njega 35 dinarjev, ki mu jih je gospodar ostal dolžan pri odpustu iz službe. Kraguljevič mu ni odgovedel službo morda zaradi spora ali nezadovoljnosti z njegovim delom, nego zaradi krize v opančarski obrti. Halilbašić je to dobro vedel, vendar je kahal jezo na nesrečnega opančarja.

Prišel je baš k večerji in dobrodušni Kraguljevič mu je še velel, naj prisede. Bivši njegov uslužbenec je ponudbo sprejel, lepo povečerjal z domačimi, a po večerji sta se oba še nekaj časa mirno pogovarjala, pri čemer sta se tudi pobotala glede zahtevanih 35 dinarjev, ki jih je opančar obljubil plačati naslednjega dne. Naposled je gospodar še spremil Halilbašića lepo do vrat, tedaj pa je Halilbašić nenadoma zgrabil bivšega gospodarja za desno roko in ga dvakrat zabodel z nožem v prsi. Nesrečnik se je na mestu zgrudil na tla in ves v krvi izdihnil. Ze mrtvega je morilec sunil z nožem v hrbet.

Morilec se je takoj po storjenem zločinu javil na policiji in izjavil pri zaslišanju, da sicer ni imel moralnega namena, vendar je storil zločin, ker je na vsak način hotel videti, kako teče kri. Menil je, da mu je »sela krv na oči«. Polcija je ugotovila, da je morilec znan sirovež, ki je v silnem napadu že pred 15 leti ubil svoje ga strica.

Sokol

— Sokolsko društvo Štepanja vas priredi v četrtek 14. t. m. izlet na Kurešček. Zbirališče na poljanskem mostu. Odhod ob 7. uri na dol. kolodvoru od tu ob 7.36 z vlakom do Skofljice, na to peš čez Želimlje na Kurešček — Zapotok — Turjak — Skocjan — St. Jurij — Grosuplje in od tu z večernim vlakom v Ljubljano. V slučaju neugodnega vremena se vrši ta izlet v nedeljo 17. maja. Zdravni Odbor.

Brigita Helm

evropska Greta Garbo govori

senzacionalnem filmu po romanu H. H. Ewersa

ALRAUNA

Pride!
Senzacija!
„Elitni kino Matica“

Dnevne vesti

— Razpisane službe. SUZOR v Zagrebu razpisuje eno mesto pravnega referenta kategorije A položaja V, dve mesti uradnikov knjigovodstvene stroke kategorije B položaja V, dve mesti uradnikov knjigovodstvene stroke kategorije B položaja VI, eno mesto uradnika statistične stroke kateg. B položaja VII, tri mesta uradnikov pisarniške stroke, kategorije C položaja VIII in eno mesto služitelja kategorije B položaja IX. OUZD v Trzinu razpisuje mesto uradnika knjigovodstvene stroke - glavnega knjigovodje, kategorije B položaja VI, dve mesti kategorije C položaja VIII, eno mesto kategorije D položaja IX in eno mesto kategorije D položaja IX. Prošnje je treba vložiti do 21. t. m. Podrobnosti natečaja so razvidne iz »Službenih Novin« št. 103 z dne 9. t. m. Banska uprava v Zagrebu razpisuje natečaj za 110 redarjev-pripravnikov pri upravi policije v Skoplju. Prošnje je treba vložiti do 1. junija.

— Izprememba rodbinskega imena. — Kr. banska uprava dravske banovine je dovolila Francu Zabavniku iz Ljubljane izpremembo rodbinskega imena Zabavnik v Vivoda.

— Razpisane zdravniške službe. Ban-erka uprava v Zagrebu razpisuje 4 pripravnike-zdravnike za banovinske polnice v Velezu, Vranju, Ohridu in Štipu ter šefa internega in vršila dolžnosti upravnika ter šefa kirurškega oddelka za banovinsko bolnico v Prizrenu. Prošnje je treba vložiti do 20. t. m.

— II. kongres slovenskih zdravnikov. Od 3. do 8. junija bo v Pragi II. kongres slovenskih zdravnikov. Pokroviteljstvo je prevzel prezident Masaryk.

— Slovenska zveza medicincev. V petek je se vršila v Bratislavi seja zveze československih medicincev, na kateri je bil izvoljen V. Borovec za predsednika omenjene zveze, obenem pa za predsednika slovenske zveze medicincev, v kateri so združena društva medicincev českoslovaške, jugoslavske, bolgarske in poljske. Kongres zveze bo septembra v Sofiji.

— Kaj ve ljudstvo o sestavi in delovanju človeškega telesa. Nevednost je najdražja stvar na svetu. Resničnost tega izreka se pokaže zlasti ob pojavu raznih obolenj, kateri bi bilo v veliki meri možno preprečiti, ko bi imelo ljudstvo več zdravstvenih izobrazbe. Koliko jih je, ki ne vedo iz katerih delov sestoji telo, kaj se nahaja v prsi in trebušni votlini — kakšen namen imajo pljuča in srce, koliko zraka potrebuje človek, kaj so jetra in trebušna mrena, čemu služijo mišice, hrbtnjača, koliko reber ima človek, kaj je sklep, kaj je žila odvodnica, kje povsod čutiš utrip žile, kaj je krvotok, kakšno nalogo imajo žile, kako potuje hrana skozi prebavila itd. Na vse navedeno bo dala pojasnila s svojim bogatim znanjem materijalom zdravstvena razstava Higijenskega zavoda v Ljubljani ob letošnjem XI. velesejmu od 30. maja do 8. junija.

— Četrtna vožnja na železnih Beograd je dovoljena vsem članicam ženskih društev, ki se udeležijo skupščine »Kola srpskih sestara« od 6.—14. maja ali pa konferenca za mir, katero sklicujeta alijansa ženskih pokretov in jugoslovenski ženski zvez in traja od 15.—20. junija od 10. do vključno 25. maja. Kupite polovične karte, vključno 25. maja. Kupite polovično karto, ki velja za povratek na podlagi legitimacije, ki jo dobite v pisarni »Ženskega pokreta« v Selenburgovi ulici 7/II. (na koncu hodnika) v ponedeljek in torek od 8. do 9. dopoldne. Hrana se dobi v »Ženskem klubu«, Prelošno-naslednikov trg št. 38 in sicer kosilo velja 16.—, večerja 10.— dinarjev ali pa v Uradniški zadrugi, Poenkarjeva ul. 1, obed za 15.—, večerja za 10.— Din. Prijavit se morate za hrano en dan prej. Vse ostale informacije dobite na Internationalni konferenci za mir dobite tam, kjer legitimacije. — Tajništvo JZS.

— Akademski pevski zbor v Ljubljani pripravila prihodnjih dni nekaj koncertnih nastopov izven Ljubljane. Prvi koncert bo v soboto, 16. t. m., v Kranju. Ta koncert bo gotovo zelo zanimiv, ker bomo priveli čuli v javnosti letos ustanovljeni ženski zbor naše univerze. Najzanimivejši del koncerta pa bodo slovenske ljudske pesmi za moški zbor v odlični priredbi g. Fr. Marolta.

— Pravniški izlet. V nedeljo dne 17. t. m. priredi društvo »Pravnik« izlet čez št. Vid proti Štihu na Javorje in Šmartno pri Litiji. Odhod iz Ljubljane s dolinjskim vlakom ob 7.25 uri. Vabijo se vsi člani, zlasti tudi oni izven Ljubljane, da se izleta v čim večjem številu udeležijo. Prijave sprejema do 14. t. m. vratar justične palače v Ljubljani. — Odbor.

— Oddaja del pri adaptaciji poslopja vojašnice kralja Aleksandra I. v Mariboru se bo vršila potom licačije dne 16. t. m. pri komandi dravske divizijske oblasti v Ljubljani. Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.

— Prodaja lesa. Direkcija šum v Ljubljani sprejema do 27. t. m. ponudbe glede prodaje lesa. Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.

— Oddaja zgradbe cestnega železobetonskega nadvoza na postaji Radovljica se bo vršila potom licačije dne 26. t. m. pri direkciji državnih železnic v Ljubljani. Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, načrti, proračuni in pogoji pa pri gradbenem oddelku te direkcije.

— L. M. Škerjanec v srednjeevropskem radiu. V petek, 15. t. m. oddaja zagrebška radio postaja povodom petletnice obstoja svečan koncert jugoslovenske glasbe, na katerem sodelujejo solisti sopranistinja M. Strozzi-Pečić, violinistka M. Schön, pianistka S. Deželić-Eder, violinist A. Ganoczi, ensemble pihal zagrebške filharmonije, orkester kr. muzičke akademije pod vodstvom rektorja F. Lhotke ter zbor Kola. Spored obsega poleg del Lisinskega, Jarnovića, Papandopulo - Pečića, Stolcer-Slavenskega, Berse in Hristića tudi L. M. Škerjančovo skladbo »Preludio, Aria e Finale«, ki je že ob priliki prve izvedbe v Zagrebu dosegla zelo velik uspeh. Ta spored bodo razen Zagreba oddajale tudi še radio postaje Beograd, Praga, Brno, Moravska Ostrava, Košice, Bratislava in Budimpešta. Pričetek koncerta je ob 20.30.

— Polhov gradec. Jutri 12. t. m. se obnovi licačija poštno vožnje Polhov gradec — Ljubljana. V interesu točnega poštnege prometa bi bilo, da bi avtobus odhajal s pošto iz Ljubljane že ob 7. uri, kar je bilo v rajni Avstriji vedno v veljavi, od nas pa bi vozil ob 17. oziroma 18. uri. V interesu prevoznika je pa, da odhaja iz Polhovega gradca jutraj in sicer zaradi občinstva, ki se vozi v Ljubljano po opravkih ter se vrača s pošto popoldne. Podjetnik avtobusnih voženj ima glavne dohodke od prevažanja ljudi, odškodnina za prevažanje poštnih pošiljk je pa njegov postranski zaslužek, ki znaša približno 1500 Din na mesec. Poštna uprava baje ne bo več plačevala kakor doslej, podjetnik pa zahteva večjo odškodnino. Če se ne doseže sporazum, bodo avtobusne vožnje ostale v istem voznem redu ko zdaj, prevoz pošte pa se ugne vršiti s konjsko vprego v času, ki ustreza točnemu poštnemu prometu.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno in nekoliko boljše vreme. Včeraj je bilo po vseh krajih države oblačno, v mnogih tudi deževalo. Najvišja temperatura je znašala v Sarajevu 21,2, v Beogradu 20,6, v Zagrebu 20,4, v Skoplju 20,2 in v Splitu 19,6, v Ljubljani 18,2, v Mariboru 17,6. Davi je kazal barometer v Ljubljani 765,1 mm, temperatura je znašala 10,4.

— Drzen roparski napad. V gozdu pri Ležimiru pri Sremski Mitrovici je bil te dni izvršen drzen roparski napad. Gozdar kneza Odeschija Franc Smolka se je peljal z vozom iz Ležimira v gozd, da izplača delavcem mezde. Imel je pri sebi 18 tisoč Din. Sredi gozda sta nenadoma planila pred voz dva maskirana roparja, ki sta s puškami v rokah zahtevala, naj jima izroči denar. Konja sta se ustrašila in se splašila. V tem hipu sta začela roparja streljati in sta konja ubila. Potem sta prihitela k vozu in zahtevala denar. Smolka se je moral hočeš nočeš udati. Roparja sta pobrala 18.000 Din in pobegnili. Smolka je o napadu obvestil orožnike, ki so uvedli preiskavo.

— Vaška tragedija. Nedavno so blizu Mostarja našli ubito Rožo Buličevo, hčerko uglednega posestnika. Orožniki so ugotovili, da sta bila v njo zaljubljeni brata Franjo in Andrija Ragusić. Andrija se je hotel z Rožo poročiti, ker je pa vedel, da je tudi starejši brat zaljubljen v njo, mu je prigovarjal, da bi jo umorila. In res sta jo zadavila in vrgla v vodnjak. Orožniki so ju aretirali.

— Strašna tragedija med cigani. V ciganskem naselju v Plavni se je te dni odigrala strašna tragedija. V baraki so stanovali cigan Milan Nikolić, njegova žena in ženina sestra Ljubica Nikolić. Nikola je ravnal zelo grdo z ženo, vedno jo je pretepel in mučil. Zato jo je sestra nagovarjala, naj pobegne od moža. Nikola je opazil, da sestra hujša ženo proti njemu in zagrozil ji je, da se ji bo osvetil. V petek se je Nikola zopet sprl z ženo in jo pretepel, Ljubica je pa prigovarjala sestri, naj gre z doma. Nikola je odšel molče spat. Pončič je pa vstal, se neslišno splazil k postelji svakinje, ji strgal obleko s telesa in jo z nožem 20krat zunil v trebuh in prsa. Po strašnem zločinu je odšel iz hiše, sedel na konja in odjahal iz Plavne. Zunaj mesta se je ustavil ob telefonskem drogju, stopil s konja in se obesil na drog. Ljubico so težko ranjeno prepeljali v bolnico, kjer se bori s smrtjo.

— Ob mlinarjevi smrti se je mlincem ustavilo. O zanimivem primeru poročajo iz Osijek. V petek je umrl osiješki mlinar, 76-letni Karl Engelhardt, lastnik najstarejšega mlina v Osijeku. Nekaj minut po njegovi smrti je sin telefonično sporočil, naj mlin takoj ustavi. Gospodična pri telefonu mu je sporočila, da so se motorji sami ustavili. Zanimivo je, da so se motorji ustavili točno v hipu, ko je Engelhardt izdihnil.

• Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobileno perilo v najlepšo izvršitev.

Iz Ljubljane

— J. Za nocojšnji koncert česke filharmonije pod vodstvom slavnega dirigenta Václava Talicha so samo še stojišča na razpolago. Dobe se po 15.— Din v Matični knjigarni do 6. ure, od pol 8. ure dalje pa v veči pred koncertno dvorano. Ker bo na val velik, prosimo občinstvo, da pride pred 8. uro in zasede prostore, ker bo začetek točen.

— J. Grafenauerjev večer. Klub koroških Slovencev priredi v sredo 13. t. m. ob 20. v dvorani Delavske zbornice neustrašnemu koroškemu narodnemu bojevniku in politiku Francetu Grafenauerju na čast koroški večer s koroško narodno pesmijo. Grafenauer se osebno udeleži večera. Vabljeni je vse narodno zavedno občinstvo, da se udeleži proslave odličnega koroškega rodoljuba in borca. V četrtek ob 15. vprizore Korošci v narodnih nošah narodno igro »Miklova Zala«, na katero še posebno opozarjamo občinstvo.

— J. v Selenburgovi ulici so v soboto pričeli asfaltirati levi, novo betonirani hodnik in sicer od Zvezde proti Knaljevi ulici. Hodnike urejujejo delavci mestnega cestnega nadzorstva, dočim betonira cestisti kot znano, Stavbna družba. Betoniranje cestliska in hodniška dela, bodo najbrž ta teden v glavnem gotova, kar bo osebni promet mnogo olajšalo.

— J. v Olepsavo dramskega gledališča na Erjavčevi cesti. To gledališče ima ob Gradišču in Igriški ulici majhen park, v katerem pa rase le trava in nekaj vitkih topolov. Že nekaj dni sem pa so zaposleni msetni delavci s kopanjem jam, v katere vsajajo kanadske topole, ki pri nas tako lepo uspevajo. Poleg topolov bo nasajeno tudi razno lepoto grmičevje. Ljubkost parka pa bodo še posebno povzdignile cvetlične gredice. Baje se napravijo v parku tudi čedne stee in postavi nekaj ličnih klopi občinstvu v uporabo. Pri tej priliki se vsakako popravi in prepleša ob parku na betonskem temelju postavljena železna ograja. S preureditvijo parka bosta Gradišče pa tudi Igriška ulica na svoji ličnosti veliko pridobili. Tako se Ljubljano vsepovsod lepša in modernizira.

— J. Ulični napisi. V zadnjem času so dobile mnoge nove ulice lepe nove napise. Po nekaterih ulicah so pa napisi nečitljivi in zelena barva je močno oguljena. Tako pomankljivo tablico ima med drugim tudi Rakovniška ulica takoj pri Dolenjski cesti. Naj se popravi, kar je potrebno popravila.

— J. Tajinstven kabel. Davi so nam telefonirali, da so v Gradišču na oglu uršulinskega samostana našli kabel, ki o njem ničesar ne ve niti telefonska sekcija, niti ne morejo presoditi drugi elektrotehnik, iz katerega časa je napeljava. Ker bi bil stari emonski telefon pač svetovna senzacija, smo si najdobje seveda ogledali. Kakih 60 cm pod zemljo je iz Gradišča napeljavni 6 s kavlčkom dobro izolirani žic v Nunsko ulico. Kavčuk je že ves preperel in gledalci ugibajo o starosti in o tajinstvenem namenu kabla šla romantične stvari. Strokovnjaki pravijo, da so žice stare že gotovo 50 let, vendar je pa napeljava najbrž vojaški telefon, ki je bila z njim v svetovni vojni zvezana armijska komanda v Kazini z vojnimi transportnim vodstvom v liceju in drugimi vojaškimi uradi.

Povrtnike, obleke in vsa druga oblačila za gospode in deco nudi v največji izbiri trdnja J. MAČEK, Ljubljana, Aleksandrova c. 12.

— J. Preselitve urada. Kr. banska uprava, referat za inspekcijo parnih kotlov se je preselila dne 6. t. m. iz sedanjih prostorov na Krekovem trgu št. 10 v »Stiški dvorec«, Stari trg št. 34.

— J. Splošna maloželezniška d. d. v Ljubljani je mesto venca na grob svojega upravnega svetnika, g. Ivana Kregarja poklopuila ob materinskem dnevu jugoslovenskemu ženskemu savezu za materinski fond Din 600.—, za kar se je imenovala organizacija toplo zahvaljuje.

— J. Žene! Zahtevajte v vseh trgovinah, da vam predložijo račun na listku, na katerem je nalepljen kolek »Materinski dan 1981«.

— J. Uradništvo mestne elektrarne, vodenja in plinarne pošilja Din 300.— Kolu jugoslov. sester za »Materinski dan« mesto venca na krsto g. obč. svetovalca Kregarja.

— J. Avtomobil podiri plinsko svetiljko. V noči od sobote na nedeljo se je neki avtomobilist, ki je moral voziti zelo hitro, na vogalu Emonske in Čopove ceste zaletel v plinsko svetiljko in jo podiril. Svetiljka se je trikrat prelomila in ima mestna občina precejšnjo škodo. Kdo je tako neupravičeno vozil, še ni ugotovljeno. Morda ga je imel dotični avtomobilist preveč pod kapo.

Oblečemo Vas
od nog do glave
za mal denar
Tudi na obroke!
A. PRESKER
Ljubljana, Sv. Petra c. 14

— Vaša angorska mačka je res lepa.
— Kako bi ne bila, saj je vredna 500 Din.
— 500? Pred dnevi ste pa trdili, da stane 300.
— Že res, toda ta čas je pojedla dva barška kanarčka po 100 Din.

Juri kuri, Florijan pa gasi

Ljubljančani so navihani — Na Gradu se je včeraj veselilo staro in mlado

Ljubljana, 11. maja.

Včeraj smo praznovali in sicer na vse pretege. Bilo je namreč več praznikov ali prslav in vse so pomembne. Praznovanja patronov ognja in žeje, pomladi, jurjevanje, materinski dan, gasilske parade, dimnikarske svečanosti — vsega je bilo dovolj, samo dežja smo pogrešali, v splošnem pa se itak vedno pritožujemo nad sušo.

Moramo vedeti, da je Jurij napol patron kranjske dežele, včasih je bil namreč cel, pa ga je izpodrinil Jožef, gotovo zaradi tehtnega vzroka. Pri nas so patroni ali godovi v časteh, žegnani so pa pravi ljudski prazniki, zato bi bilo prej čudno, če bi ne praznovali Jurija kot obratno. In če ga praznujemo tudi 14 dni pozneje, nič ne de, glavno je, da ga praznujemo. Potem pa se Florijan! Doletela ga je čast, da zastopa kar dva stanova, pač zato, ker mu je usoda naklonila golido. Golida in korita so pač imenitne reči ne samo na tem svetu. Tako je torej Florijan po vsej sili gasilec in dimnikar, mora biti oboje, sicer bi se zameril enim ali drugim. Nekateri ga pa tudi štulijo še v nebeščansko, vremensko politiko. To nas ne zanima, pač pa, da so včeraj gasili na čast Florijanu gasilci in dimnikarji vzajemno, kot se pač spodobi v smislu stanovske zavesti, tradicije in žeje. Jurij, pravilni junak, ognjeni vitez je zajahal svoje kljuse ter pricapljal v deželo, njegov konjček je pomagal z repom, pa je trava ozelenela — ne od jeze — tleti je pričelo, sicer bolj skromno kot večna luč, Florijan preveč priliva — no, pravijo torej, da je pomlad. To se pa pravi z drugo besedo, da je napočil čas, ko n. pr. začne žetati mlada srca in nedrja in starejša grla, se mnogo huj kot navadno. Pomagati mora Florijan, pa je vse dobro — Juri kuri, Florijan pa gasi.

Kar se tiče

materinskega dne

je pa treba pripomniti, da se praznuje v nepravem času. Včeraj in v soboto so namreč v Ljubljani prodajali rože v proslavo materinskega dne. Na prvi pogled se zdi vse prav, da prirejajo cvetlične dneve v maju, toda Ljubljančani so se bolj zvitki kot fizič na preklji. Meščani so namreč bili že dopoldne nenavadno okiteni in ovenčani z vsem mogočim cvetjem in zelenjavo. Lepo, lepo, da so tako plemeniti, vneti za sveto in lepo stvar, ter ne stiskajo dinarčkov, če gre za rožice na materinski dan! Stvar je pa malo drugačna. Da, prekrasni, presladki in vrag vedi kakšni maj imamo — rožice cveto vsepovsod, greš s težkim srcem proti Tivoliju, ali celo do Rožnika, in ni hudir, da bi ne našel med potjo skromne trave, ki se da vtakniti v gumbnico. To prav nič ne stane. Potem se pa vrneš na promenado in nobena požrtvovalna dama ti več ne postreže z nabiralnikom. In dinarčkov se še vseeno lahko iznebijo v bifeju, če te že tako tiče.

Našemuro poročevalcu je pa postregla z rožicami Micka izpred pošte. Tokrat je sedela s svojim blagom med plankami na cesti, kjer je niso nadlegovali niti golobi. Da, ljudje so imeli v gumbnicah vse, kar se je dalo vtakniti vanje. Če si bil dovolj pozoren, si videl tudi tramvajске vozovnice. Ljudje so sploh čudni, da nikoli tega. Ljubezem do bližnjega izkazujejo na vse nemogoče načine. Edino otroci so še najbolj naravní. Zato pa tudi nekaterim ni šlo v glavo, da so se morali naučiti za materinski dan deklamirati neko pesem, ki pravi, da je mamica, kakor lunica. Komu bi pa tudi naj šlo v glavo, da se mamica primerja z luno! Dandanes niti otroci niso več tako pesniško navdahnjeni.

Reči se mora, da je bil včeraj dokaj lep dan vsestransko, ne le zaradi rožic in raznega veselja, kot rečeno, niti deževalo ni, kar je nekaj izrednega, če pomislimo, da so

na Gradu jurjevali

Kadar je namreč na Gradu jurjevanje, vedno dežuje, Jurij in Florijan sta si bila vedno v lasih, ali če se vzame drugače, vedno sta delala roko v roki, vzajemno sta gasila ogenj trpečega človeštva in ga netila. Letos je pa Florijan samo grozil. Ves dan je paradiral po nebu s pretečimi oblaki. To pa ljudem takorekč ni šlo v nos, nikogar ni zadrževalo doma. Včeraj je bilo mesto tako živahno, kot da je Jurij podnetil vso Ljubljano, na Grad je pa šlo vse, kar se še sploh more premikati, tudi cel stoti so se valili počasi navzgor, čestudi so se že zdavnaj odrekli vsaki turisti. Grad mnogo vzdrži.

Vsa Ljubljana

in polovico dežele je bilo na njem in tudi precej vojaštva. In tu ni nikomur ničesar očitati. Se naglasiti je treba, da smo rodoljubno ljudstvo, kar pričajo naša rodoljubna dejanja.

Tokrat namreč ni nihče prišel na Grad s čutaro, da bi mu nihče ne mogel očitati skopustva in indiferentnosti, če bi ne pil veseličnih pijač. Vse mize so bile zasedene na grajskem dvorišču in zunaj pred gradom, ljudje so se gostili ter pojli tu in tam kar se je dalo, ob zvokih opojne godbe so praznili kozarčke, da jim strežaji niso mogli niti spriti domašati vrčkov in literčkov. Nekateri so se strahovito jezili nad prepočasno postrežbo, zopet drugi so si pa stregli tudi sami, prinašali so si sami pijačo in jedajo. Za vsak slučaj je bila na razpolago tudi kavarna, ki se je izkazala za zelo potrebno zvečer, ko se je nekaterim »Jurijem« zdel ves hrib vražje nahusta kobila, ki je ni bilo mogoče drugače ukrotiti kot s črno kavo.

Razume se, da pogrnjene, odnosno nepogrnjene mize niso bile edina zabava na jurjevanju. Kdor se je hotel pokazati Ju-

rija, je lahko tudi poskušal srečo pri stonih, ki so bile zložene z vso mogočo ropotijo. Ljudje so pridno segali po kuvertah, ki so prinašale srečo, ali pa prazne lističe. Zvečer je bilo na tleh že toliko papirja kot včasih po mestnih ulicah ob voilitvah. Ljudje so se vzpenjali tudi na grajski stolp, največ se jih je pa izgubilo v grajskih gozdovih, zlasti ob mraku. Zvečer so bili pač vsi več ali manj jurjasti.

Omeniti je še treba, da je bilo včeraj

fletno tudi v Tivoliju

da ne bo kakšne zamere. V Tivoliju je zadnje čase sploh stila fletno, od kar tako nebesko poje tam izza hoste gramofon, prav v modernem zamorskem, berlinskem smislu. Včeraj so ves ljudi dan grmili, renčali, godrnjali in se cemerili kupleti a la Willy Forst in O du lieber Augustin, alles ist hin ... Odmevalo je po vesoljnem Tivoliju in vsi poslušalci so bili ganjeni. In gotovo ne bo zaradi tega nihče pobrenkal na rodoljubne ali celo kranjske strune kot je bila včasih navada, zato pustimo ljudem to veselje. Pa spomine tudi rad vsak obuja, zlasti se spomladi. S pozicijo je sploh križ, kaj šele z gramofonsko!

Najpametnejše je še vzklizniti — živio Jurji! — potem pa pika.

Samo še danes in jutri
ob 4., 7. in 9. uri

VLASTA BURIAN
NEPOZABNI
LAZNI
FELDMARŠAL
JANY
ONDRA
VSIHNI VESELOST
ON IN
*
NJEGOVA
*
SESTRA
Elitni kino Matica
Telefon 2124 Telefon 2124

Iz Celja

— e Včerašnja nedelja v Celju. Včeraj je Celje lepo praznovalo materinski dan. Dopoldne so agilne celjske Kolašice in njihove pomočnice prodajale po mestnih ulicah in trgih raznovrstno pomladansko cvetje, od pol 11. do 12. je bil v mestnem parku promenadni koncert tukajšnje železniške godbe, popoldne pa v polnem Mestnem gledališču ljubka mladinska igra g. Semečeve »Kralj Matjaž«. Dasi je bilo v parku in glavni mestni promenadi od Narodnega doma do kolodvorja obilo sprehajalev obojega spola, vendar športna Glazija ni pogrešala svojih častilcev. Prvenstvena tekma med hazenskim družinama SK Celja in SK Save iz Sevnice se je zaradi izstopa Sevnčan končala s 6 : 0 v korist domačink, dasi je bil dosežen v prvem polčasu rezultat 4 : 3 v korist gostin. Neka sodnikova odločitev pa jih je užalila in so raje zapustile zeleno polje, kot pa da bi do konca pomerile svoje moči z zastopnicami celjskih barv. — Ze vse dopoldne se je gnetla pred Narodnim domom velika množica meščanov in okoličanov, ogledujočih številne lepe in dragocene dobite invalidske tombole, ki se je vršila nato popoldne ob velikanski udeležbi srečolovcev in srečolovk vseh slojev in starosti. Pa saj tudi ni šala, če zadeneš na tablico, ki je veljala par borih dinarjev, kar celo spalnico, divan, šivalni stroj, kolo itd. V Celjskem domu je dopoldne zborovala organizacija finančnih stražnikov ob razmeroma slabi članski udeležbi, kar pa je razumljivo sprito zaposlenosti in težke ter odgovorne njihove službe. Popoldne je bila odigrana na Glaziji prijateljska nogometna tekma med SK Celjem in SK Rapidom iz Maribora. Končala se je z rezultatom 3 : 0 (polčas 2 : 0) v korist SK Rapida. V splošnem pa so meščani pohiteli v večjih družbah na priljubljene okoliške izletne točke in pri mericah rujne stajarske kapljice pozabili kljub nestanovitnemu vremenu na težave preteklega tedna.

— e Pevsko društvo »Oltjak« obvešča svoje člane, da se bo vršila pevska vaja jutri 12. t. m. ob 20. v društvenem lokalu v Zdravstvenem domu. Prosi se točne in polnoštevne udeležbe.

— e Iz policijske kronike. V soboto popoldne je bil aretiran na Glavnem trgu 47-letni brezposelni natak Jernej W., ker je beračil po mestu in vsakogar, ki ga je odklonil, nesramno opsoval. Izročeno je bil sodišču. — Na Savinjskem nabrežju je bilo najdenih 5 bankovcev po 10 Din. V kolodvorsko restavracijo so se zatekel pes-voljak. Lastnik naj se zgasi pri restavraciji. Ob Mariborski cesti v Arclinu je bil najden nahrbtnik z razno vsebino, med drugim s potnim listom na ime Maksa Andresa iz Münchena. Pred dnevi sta bila v mestu izgubljeni na 250 Din vredna zlata zapetnica in črna listica s 53 Din gotovine.

Zane Greys

19

Skrivnostni jezdec

Roman.

— Him — ne, dobro ga res nisem slišal, — je odgovoril Bellounds počasi in njegovo obotavljanje, kakor tudi bister pogled, s katerim je premeril Wadea, sta pričala, da to vprašanje ni ostalo brez učinka.

— Wade — Bent Wade, — je dejal Wade s povdankom.

— Ne — saj ni mogoče, pa menda vendar niste vi »hudičeva kosti« — je vzdihnil Bellounds.

— Da, jaz sem tisti. Na svoj zdevček nisem poseben ponosen, toda pod tuj zastavo nikoli ne plujem.

— Vrag me vzemi! — je nadaljeval farmar. — Leti in leta so prihajale vesti o vas k nam, slišal sem tu pa tam kaj slabega, večinoma pa samo dobro in pod svojo streho vidim vas prav tako rad, kakor vsakega drugega.

— Me sprejmete v službo?

— Seveda vas sprejemem, pa še kako rad.

— Hvala lepa. Skrbelo me je. Težko dobi delo, še težje ga pa obdržim.

— To je razumljivo, če pomislimo, kaj vse pripovedujejo ljudje o vas, — je odgovoril Bellounds suho. — Povem vam pa, Wade, da se preselimo malo zvenim za take govorice! Ze petdeset let prebivam zapadno od Missouri. Poznam zapad in poznani ljudi. Spletke lete od taborišča na farmo, od rudnika v mesto, in vsaka usta kaj pridenjo.

Zanašam se na svojo sodbo in zanašam se na ljudi. Mene ni še nihče opeharil.

— To je tudi moja metoda, — je pripomnil Wade. — Res je sicer, da ni vedno dobra, vendar se je pa dosledno držim. Moje ime, Bellounds, je v vsem zapadnem Koloradu enako na slabem kakor na dobrem glasu. Kot mož možu vam pa lahko povem, da še svoj živ dan nisem storil nič podlega. Izvemši en sam primer.

— Ah, kdo pa ne dela napak? — je menil Bellounds. — Nikar si ne očitajte grehov. Vsak človek jih ima, ta več, oni manj. Samo nekaj me zanima pri vsem tem. Ljudje zatirajo, da je peklen povsod, kamor pridete. Imajo te govorice kakšen smisel?

— Prav nobenega, Bellounds, pač je pa na njih mnogo resnice, — je priznal Wade odkrito.

— Ah! Torej pa poskusimo z vami, Wade, — je dejal farmar z glasom, ki je pričal o njegovi širokogrudnosti. — Vse svoje življenje sem se igral z usodo. In najboljši prijatelji, kar sem jih imel, so bili ljudje, ki sem jim mogel pomagati. Koliko zahtevate plače?

— Vzajem, kar mi daste.

— Cowboyem plačujem štirideset mesečno, toda za vas bo to premalo.

— Ne, dovolj bo.

— Dobro, velja. — Bellounds je vstal. Potem je zagledal svojega sina na pragu. — Halo, Jack, stisni Bentu Wade roko. Wade, lovec in vseznal. To je moj sin, Wade. Poveril sem mu nadzorstvo nad cowboysi, vas pa moram opozoriti, da boste dobivali navodila neposredno od mene, dokler bom še gibal.

Wade je dvignil glavo, odgovoril na kratek pozdrav Jacka Belloundsa in mu segel v roko. Wade je imel neprijeten občutek, ko se je dotaknil Jackove roke. Mladi Bellounds je imel na obrazu temeljite sledove spopada z Wilsonom. Sploh je bil nekam slabe volje.

— Billings naj vam pokaže novo kočjo in novo shrambo, ki sem ju pravkar zgradil, — je dejal farmar. — Stanovali boste v koči. ... Da, da, saj vem; moje vašega kova spe najraje pod milim nebom. Toda tu ne boste mogli spati na prostem, kajti White Slides dobi pozimi belo kapo. Izključeno! Uredite in opremite si novo kolibo, kakor vam prija; kmalu pridem za vami, da

si ogledava pasjo stajo. Ko zagledate te bestije, boste klicali na pomoč.

Wade je hvaležno priklinal, pobral svoj široki klobuk in se obrnil, da bi odšel. Kar so se začuli na koncu verande lahni, nagli koraki.

— Halo, na vse strani! — je zaklical dekliski glas, poln melodije, ki je zvenela čudno na občutljivo tujčevo uho.

— Dobro jutro, Columbina, — je odgovoril farmar.

Bent Wade se je zdrznil. Ta dekliski glas je zadel na strune spominov. Wade ni imel toliko moči, da bi se ozrl in pogledal, kdo prihaja. Ne da bi se bal tega pogleda, temveč se je bal razočaranja, ki ga je nedvomno čakalo, čim bi srečal Belloundsovo pohčerenko. Sladko je varati samega sebe. Ah, leta so ga že močno težila. Stare sanje se niso hotele razbliniti, a bilo je tem težje, ker jih je bila navada izpremenila že v resničnost. Wade se je napotil počasi čez dvorišče tja, kjer je stalo nekaj cowbojev. Njegove oči so bile motne in srce mu je stiskala tiha bolest.

— Wade, ne spadam med ljudi, ki radi stavijo, toda zdajle bi stavil, da je vas stari Bill sprejel, — je vzdihnil Billings.

— Hvala bogu, — je odgovoril Wade. — Gospodar želi, da mi pokažete novo kočjo, kjer bom stanoval.

— Kar izvolite za menoj, — je dejal Lem in odšel naprej. — Boste gonili živino na pašo ali lovili kočjote?

— Lovec bom.

— Tako? Že mogoče, od solmčnega vzhoda do zahoda, toda vmes boste morali opravljati še razne druge posle; to je moje mnenje, — je nadaljeval Lem. — Ste gospodarjevega sina že videli?

— Da, bil je tu. In Bellounds mi je pojasnil, da bom dobival navodila samo od njega, ne pa od njegovega sina.

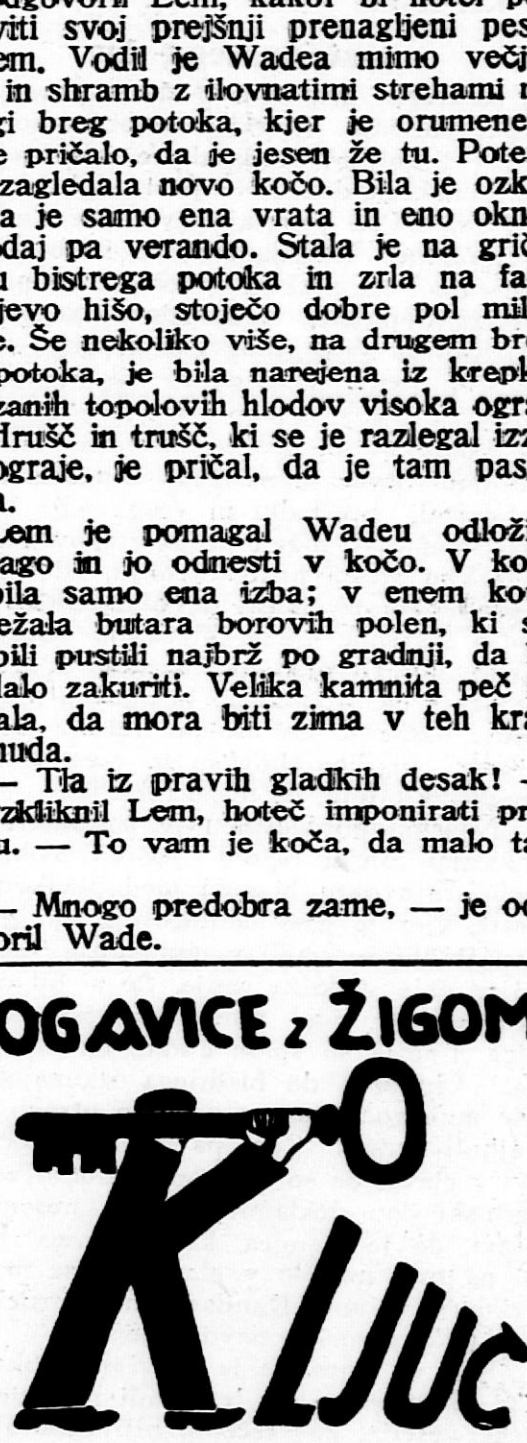
— To vam bo delo zelo olajšalo, — je odgovoril Lem, kakor bi hotel popraviti svoj prejšnji prenapetostni pesimizem. Vdihnil je Wadea mimo večjih koč in shramb z ikovnatimi strehami na drugi breg potoka, kjer je orumenelo listje pričalo, da je jesen že tu. Potem sta zagledala novo kočjo. Bila je ozka, imela je samo ena vrata in eno okno, spredaj pa verando. Stala je na griču blizu bistrega potoka in zrla na farmarjevo hišo, stoječo dobre pol milje nižje. Se nekoliko višje, na drugem bregu potoka, je bila narejena iz krepke zvezanih topolovih hlodov visoka ograja. Hrušč in trušč, ki se je razlegal iz te ograje, je pričal, da je tam pasja staja.

Lem je pomagal Wadeu odložiti prtljago in jo odnesti v kočjo. V koči je bila samo ena izba; v enem kotu je ležala butara borovih polen, ki so jih bili pustili najbrž po gradnji, da bi se dalo zakuriti. Velika kamnita peč je pričala, da mora biti zima v teh krajih huda.

— Tla iz pravih gladkih desek! — je vzdihnil Lem, hoteč imponirati priselcu. — To vam je kočja, da malo takih!

— Mnogo predobra zame, — je odgovoril Wade.

NOGAVICE Z ŽIGOM

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

Važna vprašanja pred možitvijo

Kitajska pisateljica daje pametne nasvete dekletam, ki se hočejo omožiti

Velika Kitajska se je zdrnila iz tiščetnega spanja in zdaj skuša dohite- ti Evropo in Ameriko v vsem, kar je zamudila. Moški si prizadevajo doseči ta cilj z borbo in trgovskimi pogodbami, ženske pa napenjajo vse sile, da se rešijo težkega suženjstva, v katerem so se postarele njihove matere. Ženska emancipacija, ki je v Evropi prav za prav že dosegla višek in v marsikaterem pogledu priznala ženskam več, nego so hotele, si utira pot tudi na Daljni vzhod, kjer ženske doslej niso imele poguma začeti borbe za svoje pravice. Kitajke se zdaj emancipirajo, ustanavljajo društva in izdajajo svoja glasila, skratka v vsem se hočejo približati svojim evropskim in ameriškim sestram. Nekatere študirajo v Ameriki in ko se vrnejo, širijo med kitajskim ženskim pokret za enakopravnost žensk.

V nekem kitajskem ženskem mesečniku piše mlada kitajska pisateljica o starem problemu ženskega življenja, o zakonu, in združuje v svojem prizadevanju vso modrost stare Kitajke z moderno prosvetlenostjo Američanke. Dekletu, ki išče moža, svetuje, naj gleda v prvi vrsti na njegovo zunanost in znanje. Lepo dekle naj bi se poročilo samo z lepim in dobro vzgojenim mladeničem. Fizično močna ženska naj si izbere za moža krepkega moškega. Samo taki zakonci bodo živeli srečno. Če pa vzame lepo in dobro vzgojeno dekle zabitega, grdega ali slabo vzgojenega fanta, ne bo zakon nikoli srečen. Najprimernejša starost za zakonsko zvezo je po mnenju kitajske pisateljice med 20. in 23. letom. Moški ne sme biti premlad, pa tudi prestar ne. Najbolje je, če je 2 ali 3 leta starejši od žene.

Važen je tudi možev poklic. Kitajska pisateljica vpraša: Ali ima vaš bodoči mož samostojen poklic? Kakšno je njegovo delo? Ali se preživlja brez pomoči svoje rodbine? Kako velika je njegova

hiša? Je njegova ali jo ima samo v najemu? Ima vaš ženin kaj prihrankov ali zemljišča? Mož mora imeti toliko denarja, kakor njegova žena, kajti če je siromašen, zakon ne bo srečen. Ali so njegovi starši še živi? Ima brate in sestre? Ali ga imajo starši radi? Ali ima rad svoje brate in sestre? Kakšne so njegove navade? Ali živi skromno ali je razsipen? Ali kadil, pije in kvarta? Koliko zasluži mesečno in kako porabi denar? Kakšno je njegovo vedenje v družbi in doma? Kako sodi o zakonskem življenju? Ali misli, da mu bo zadovoljala ena žena, ali jih hoče imeti več?

Vsaka žena se mora potruditi in zbrati čim več informacij o svojem bodočem možu. Če je njegovo moralno življenje neoporečno, se lahko mirno poroči z njim in ne bo ji žal. Drugače je, če vzame moškega, ki ga ne pozna. O tem bi moralo razmišljati vsako dekle in vsaka vdova predno se poroči. Ne glede na razne predhodke naj si preskrbi točne informacije o moškem, s katerim se hoče poročiti, ker so za vse življenje odločilnega pomena.

To so torej nasveti mlade kitajske pisateljice. Kitajska modrost je zelo globoka in če pride zdaj v njo še element evropske kulture, bo vplivala na človeštvo zelo blagodejno. Nasveti kitajske pisateljice pričajo, kako velik prevrat je nastal v kitajskem družabnem življenju. V prejšnjih časih kitajsko dekle svojega bodočega moža pred poroko odnosno zaroko sploh ni smelo videti. Starši so ji ga izbrali in hči je morala biti zadovoljna ne glede na to, kakšnega moža so ji določili. Samo v enem pogledu se je uklonila emancipacija Kitajk stari tradiciji — moškemu daje pravico odločiti se za eno ali več žen. Proti temu privilegiju moškega pri orientalskih narodih si moderna žena še ne upa nastopiti.

Angleški dezertjerji

V Londonu je izšla že dni knjiga »Dezertjer v svetovni vojni«, ki je dvignila v javnosti mnogo prahu. Anonimni pisec, ki zavzema baje v javnem življenju odlično mesto, govori odkrito o čudnih stvareh, ki so se godile med vojno v Angliji. Med drugim pripoveduje, kako je sklenil jeeseni leta 1917 dezertirati. Seznanil se je na bojišču z nekim novinarjem, ki mu je povedal, da je v Angliji posebna organizacija, ki podpira dezertjerje in jih skriva. Novinar mu je tudi povedal, na koga naj se v Dublinu obrne.

VDublinu je dezertjerja sprejela stara, odlična dama, ki ga je nekaj časa gostila v svojem razkošnem stanovanju, potem mu je pa preskrbela civilno obleko in mu omogočila pot do Belfasta. Dala mu je naslov krojača Dannyja. Dezertjer se je pa kmalu prepričal, da je krojačnica v resnici centrala vojaških beguncev. Iz vseh krajev Anglije so se zbirali begunci, da so jih pošiljali agenti v Ameriko ali pa v nevtralne države. Avtor knjige je preživel celo leto v Belfastu in ni imel niti najmanjših sitnosti. Vse je bilo dobro organizirano in nobenega begunca oblasti niso prijele. Skoz centralo je še šlo več tisoč beguncev, ne da bi oblasti vedele za nje. In mnogi so zdaj v državnih službah ali pa igrajo v javnem življenju odlične vloge, nihče pa ne slutiti, da so pobegnili z bojišča.

Zamenjava mrličev

Čudno presenečenje je čakalo pogrebce, ki so prišli na pogreb Jožefa Luhe na semmeriško pokopališče, in Franca Prohaske na pokopališče v Ottakringu. Obe krsti so pripeljali na pokopališče iz dunajske bolnice, kjer sta oba moža umrla. Ko so pa v pokopaliških kapelah krsti odprli, niso mogli pokopnikov prijatelji spoznati v mrliču svojega prijatelja ne v prvem, ne v drugem primeru. Zato so se obrnili na upravo dunajske bolnice in šele potem se je zadeva pojasnila. V bolnici so namreč trupli zamenjali.

Uprava se je opravičila, češ, da mučne zamenjave mrličev ni vedoma zakrivila. Krsti sta bili pomotoma zamenjani, poleg tega sta pa imela umrli skoraj enaki obleki, tako da uprava ni pravočasno opazila zamenjave. Če bi ne bili na pokopališču krsti odprli, bi bil Luha pokopan namesto Prohaske in nasprotno, kar bi seveda ne bila nobena nesreča.

Samo poslanci smejo spati

Uprava angleškega parlamenta je s posebnim pravilnikom uredila posejanje sejne dvorane. Zadnje čase je občinstvo tako pritiskalo na tribune v parlamentu, da je bila uprava prisiljena napraviti red. Angleži se vedno bolj zanimajo za delo svojega parlamenta. Z novim pravilnikom pa občinstvo najbrž ne bo zadovoljno, ker je znat-

no strožji od starega. Občinstvu na tribunah je prepovedano vse drugo, samo mirno poslušati sme. Na tribuni nihče ne sme pisati, čitati novin ali jesti slaščice. S posebnim paragrafom je prepovedano na tribunah tudi spati. Niti pri najdolgačasnejšem govoru človek ne sme zadremati.

Pravica zadremati je pridržana med dolgovoznimi govori samo poslancem. Angleški listi ironično pripominjajo, da imajo privilegij spati med delom ljudje, ki so za to delo plačani, občinstvo na tribunah pa te pravice nima, čeprav za dolgovozne in dolgočasne govorce ne plačajo.

Zopet usmrtimev v Franciji

V Franciji so imeli letos že tretjo justifikacijo. 5. t. m. so usmrtili v Versaillesu Georga Loosa, ki je bil obsodjen na smrt zaradi umora šoferja Perreta. Loos je najel nekega dne šoferja, se peljal z njim iz mesta ter ga na samotnem kraju umoril in oropal. Prišel je pred poroto in obsodjen je bil na smrt. Prošnja za pomilostitev je bila odklonjena in tako je moral Loos pod giljotino.

Usmititev je bila izvršena zgodaj zjutraj pred jutranjo. Giljotino so postavili ponoči. Prokurator republike je obvestil obsojenca šele tik pred usmrtnitvijo, da mu je odbila zadnja ura. Eno uro pred usmrtnitvijo je trdopnega obsojenca zbudil in mu dejal, naj bo pogumen, češ, da je njegova prošnja za pomilostitev odklonjena in da se mora pripraviti na smrt. Loos je mirno vstal, pokadil cigareto in izpil čašico ruma. Potem je prisostvoval maši in sprejel zadnjo popotnico. Na morišče sta ga odvedla krvnikova pomočnika. Krvnik je zelo hitro opravil svoje delo. Usmititvi je prisostvovala tudi vdova umorjenega šoferja.

Če obrije mož brado

Tovarnar Ringer v Seattlu je doživel te dni nekaj tragikomičnega. Njegova žena se je vrnila pozno ponoči z družabne prireditve in bila je prepričana, da najde moža doma že trdno spečega. Ko je pa vstopila v spalnico in se ozrla na posteljo, je vsa prestrašena odskočila, kajti možovo mesto je zavzemal tuj mož. Prestrašena žena je planila iz spalnice in brž je telefonirala policiji. Prihitele so redarji in ko so prihrumeli v spalnico, je nepovabljeni nočni gost planil iz postelje, skočil v sosedno sobo in zaklenil za seboj vrata.

In pri zaklenjenih vratih se je začelo parlamentiranje. Možakar je vprašal redarje, po kaj so prišli, oni so se pa zanimali, kdo je nočni gost. Odgovoril jim je, da je lastnik hiše Ringer. Glas se je zdel tovarnarjevi ženi res podoben glasu njenega moža. Ko so odprli vrata, je spoznala, da je res njen mož, samo dolge brade, ki jo je nosil prej, ni več imel. Bil je gladko obrit in ta izprememba je zakrivila zmešnjavo.

Pri železniških težkočah, izgubljenem teklu, zagatenju, napetosti, zgaži, vzpehavanju, temnih, bolečinah v čelu, nagnjenju k bluvanju učinka 1-2 časi naravne »Franc-Jožefove« vode, temeljito iztrebljenje prebavil. Mnenja bolnišnični izpričujejo, da jemljejo »Franc-Jožefovo« vodo radi tudi oni, ki morajo dolgo polegati v postelji in jim zelo prija vodo. »Franc-Jožefova« grenčica se dobi v vsaki lekarni, drogeriji in vseh specijalnih trgovinah.

Ni hotel razumeti.

— Ze zopet hočeš v gostilno, čeprav veš da moramo prihodnji teden plačati najemnine!

— Toda, draga ženica, do takrat se gotovo vrnem.

Žrebanje drž. razr. loterije

(žrebanje V. razreda bo vsak dan do 20. maja.)

Dne 7. maja so bili izžrebani sledeči manjši dobitki:

Din 2.000 srečke št.: 37.780, 39.540, 44.148, 78.042, 89.155,

Din 500 srečke št.: 8.038, 8.042, 9.773, 9.790, 13.891, 16.077, 17.915, 17.951, 19.118, 19.192, 27.758, 29.221, 29.247, 29.254, 29.288, 33.753, 33.762, 34.163, 35.351, 35.352, 35.354, 35.396, 36.633, 36.644, 37.707, 37.781, 38.134, 38.181, 39.501, 39.510, 39.521, 42.990, 44.131, 46.658, 47.405, 47.450, 48.307, 48.327, 53.862, 53.875, 53.881, 56.005, 56.066, 57.342, 57.372, 57.383, 57.390, 58.184, 58.842, 66.454, 67.505, 67.553, 68.705, 68.708, 68.730, 69.128, 69.143, 69.158, 69.179, 69.458, 69.466, 69.488, 69.489, 73.767, 73.785, 75.005, 75.159, 75.190, 75.199, 77.202, 77.217, 77.279, 77.287, 78.022, 82.487, 84.153, 84.172, 84.174, 84.200, 86.934, 87.000, 87.228, 87.253, 87.300, 87.923, 87.955, 87.959, 89.108, 89.613, 89.810, 89.882, 96.890, 96.896, 98.176, 98.193, 98.179.

Dne 9. maja 1931 so bili izžrebani naslednji večji dobitki:

80.000 Din srečka št.: 41.789,

30.000 Din srečki št.: 37.752, 86.885,

20.000 Din srečka št.: 70.397,

10.000 Din srečki št.: 50.358, 91.212,

4.000 Din srečke št.: 12.095, 28.479, 32.306, 41.856, 85.460,

2.000 Din srečke št.: 3.084, 3.355, 4.034, 6.015, 8.969, 9.543, 11.111,

11.488, 11.569, 11.799, 13.382, 13.559, 14.796, 15.007, 22.528, 23.688, 24.347, 24.487, 29.499, 29.623, 29.880, 32.812, 33.396, 36.023, 36.831, 39.870, 42.022, 43.030, 43.458, 45.965, 46.427, 47.445, 47.476, 48.500, 49.126, 53.288, 57.732, 58.068, 59.601, 61.070, 62.433, 69.518, 70.428, 72.554, 74.203, 77.487, 77.858, 78.325, 79.670, 80.655, 82.124, 82.929, 84.302, 85.105, 85.418, 85.928, 87.102, 91.991, 91.814, 92.239.

Zaradi telefoničnega sprejemanja ne moremo jamčiti za točnost.

Manjše izžrebane dobitke objavljamo naknadno. Neobnovljenih, neizžrebanih srečk je še na razpolago, zato bomo onim, ki jim bodo srečke izžrebane za manjše dobitke, na željo poslali neizžrebano srečko, da bodo mogli nadaljevati igranje na večje dobitke. Izžrebane srečke naj se nam takoj pošljejo.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

KROJASKEGA VAJENCA sprejemam takoj. — Naslov v upravi »Slov. Narodac« 1533

MANJŠI HOTEL

z gostino, sredi sreskega trga, blizu Zagreba, izborni meščanski obrat, s petletno najemninako pogodbo, z mesečno najemnino 1000 Din, napredaj za 70 tisoč dinarjev. — Poslovavnica M. S. Pavleković, Zagreb, Hlača 146/L 1549

MODROCE

vrtne la atrik, močno blago a

Din 240.—

zložitve postelje, posteljne odeje, simo in blago za preobleko pohištva najceneje kupite pri

Rudolf Sever

LJUBLJANA, Marija trg št. 2

L. Mikuš

Ljubljana,

Mestni trg 15

priporočajo svojo salogo in likovnikov ter sprehajalnih palic. Popravila se izvršujejo — točno in solidno.

IVAN MAGDIČ

krojač

Ljubljana, Gledališka ulica 7

se priporoča za idčo sezono.

1537

MOTORNO KOLO

s priklopi, v najboljšem stanju

zelo poceni napredaj. — Drago

Gams, Celje, Gaberje št. 91.

1550

TRAME

raznih dimenzij, popolnoma su-

ha, tma v zalogi

„Mirija“, d. z o. z.,

LJUBLJANA,

Dunajska cesta št. 46

Telefon št. 28—20, 25—95.

BUKOVA DEVA

TERBOVJSKI

PREMOG

pri št.

„KURIVO“

LJUBLJANA, Dunaj-

ska cesta št. 33

(na Balkanu)

Telefon 34—34

Malinovec

iz aromatičnih gorskih malin, vkuhan s čistim sladkorjem, prodaja: Stara lekarna »PRI ORLU« v Celju. 61/L

Telefon 2059

Premog

suha drva

Pogačnik, Bobarčičeva 5

NOVO SPALNICO

iz trdega lesa, politirano in

emajlirano kuhinjo za 4350 Din

proda Cvetko Kladnik, mlizar v

Mokronogu. 1551

LOVSKO PUŠKO

kupi F. Pust, Ljubljana, Stre-

liška ulica. 1539

Pozor!

Najnovejša brzolikalnica!

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da otvorim v ponedeljek,

dne 11. maja 1931 najmodernejšo brzolikalnico za likanje

raznovrstnih oblek. Posedujem v to svrhu najmodernejši

amerikanski univerzalni stroj, s katerim zlikam in očistim

obleko v najkrajšem času. Na željo stranke se obleka tudi